

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 17ης Μαρτίου 1993 *

Στην υπόθεση T-13/92,

Andrew Macrae Moat, υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Βρυξελλών, εκπροσωπούμενος αρχικά από τον Eric Moons, κατόπιν από τον Luc Govaert, δικηγόρους Βρυξελλών, και, κατά την προφορική διαδικασία, από τον Ian Forrester, QC, δικηγόρο Σκωτίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Lucy Dupong, 14 A, rue des Bains,

ενάγων,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Thomas F. Cusack, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Roberto Hayder, εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο την αποκατάσταση της ζημίας που φέρεται να υπέστη ο ενάγων λόγω του γεγονότος ότι οι εκθέσεις βαθμολογίας του ετέθησαν καθυστερημένα στον ατομικό του φάκελο,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. P. M. Barrington, Πρόεδρο, R. Schintgen και K. Lenaerts, δικαστές,

γραμματέας: L. Kintzelé-Prussen, εισηγητής σε γραφείο πρωτοδίκη,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 17ης Δεκεμβρίου 1992,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Ο ενάγων Andrew Macrae Moat είναι από το 1974 υπάλληλος με βαθμό Α 4 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: Επιτροπή). Οι εκθέσεις βαθμολογίας του των ετών 1981-1983 και 1983-1985 περιέχουν εγκωμιαστικές κρίσεις για τις διευθυντικές του ικανότητες και συνιστούν την προαγωγή του.
- 2 Κατά το δεύτερο ήμισυ του έτους 1989 και κατά το έτος 1990 ο ενάγων υπέβαλε την υποψηφιότητά του ανταποκρινόμενος σε 24 προκηρύξεις κενών θέσεων. Καμία από τις υποψηφιότητες αυτές δεν έγινε δεκτή.
- 3 Στις 19 Οκτωβρίου 1989, ο ενάγων υπέγραψε την έκθεση βαθμολογίας του που αφορούσε την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1985 έως 30 Ιουνίου 1987, η οποία του εγχειρίστηκε το ενωρίτερο στις 12 Οκτωβρίου 1989. Στις 24 Ιουλίου 1990 υπέγραψε την έκθεση βαθμολογίας του που αφορούσε την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1987 έως 30 Ιουνίου 1989, η οποία του εγχειρίστηκε το ενωρίτερο στις 19 Ιουλίου 1990.

- 4 Στις 9 Αυγούστου 1990, ο ενάγων ανακάλυψε ότι, για την περίοδο μετά τις 30 Ιουνίου 1985, οι εκθέσεις βαθμολογίας του δεν είχαν τεθεί στον ατομικό του φάκελο. Με έγγραφο της 10ης Αυγούστου 1990 γνωστοποίησε το γεγονός αυτό στον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής και τον ερώτησε για το κύρος διαφόρων προαγωγών που είχαν διενεργηθεί εν τω μεταξύ.
- 5 Με την απάντησή του της 29ης Οκτωβρίου 1990, ο Γενικός Γραμματέας της Επιτροπής, αφού παραδέχθηκε ότι υπήρξε καθυστέρηση στην καταχώρηση των εγγράφων στους ατομικούς φακέλους, ισχυρίστηκε ότι η κατάσταση είχε αρχίσει να βελτιώνεται. Προσέθετε ότι τόσο ο γενικός διευθυντής, υπεύθυνος για τις εκθέσεις βαθμολογίας του, όσο και η Συμβουλευτική Επιτροπή Προαγωγών (στο εξής: ΣΕΠ) διέθεταν το βιογραφικό σημείωμα του ενάγοντος, πράγμα που τους επέτρεπε ανά πάσα στιγμή να εξετάσουν τις υποψηφιότητες που υπέβαλε ο ενάγων και να τις συγκρίνουν με εκείνες άλλων υποψηφίων.
- 6 Με έγγραφο της 14ης Μαρτίου 1991, ο ενάγων υπέβαλε αίτηση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 1, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ). Το έγγραφο αυτό πρωτοκολλήθηκε κατά λάθος στις 20 Μαρτίου 1991 ως ένσταση και όχι ως αίτηση. Υπενθυμίζοντας ότι οι εκθέσεις βαθμολογίας του δεν είχαν τεθεί στον ατομικό του φάκελο και επικαλούμενος τις αποφάσεις που εξέδωσε το Πρωτοδικείο στις 24 Ιανουαρίου 1991, T-63/89, Latham κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. II-19), και T-27/90 (Συλλογή 1991, σ. II-35), ο ενάγων ζητούσε παραδειγματική αποζημίωση, σαν την αποζημίωση που είχε επιδικάσει το Πρωτοδικείο στις προπαρατεθείσες υποθέσεις, χωρίς αμφιβολία προκειμένου να παρακινήθει η Επιτροπή, κατ' αυτόν, να «θέσει τάξη στα του οίκου της». Αφού διευκρίνισε ότι δεν ζητούσε την ακύρωση των διαφόρων προαγωγών που μεσολάβησαν, κατέληγε ζητώντας από την Επιτροπή να του καταβάλει ως αποζημίωση το ποσό των 150 000 βελγικών φράγκων (BFR) επειδή δεν μερίμνησε για την τήρηση του ατομικού του φακέλου όπως απαιτεί ο ΚΥΚ και, κατά συνέπεια, επειδή δεν έλαβε σοβαρά υπόψη την υποψηφιότητά του για διάφορες θέσεις.
- 7 Στις 19 Ιουλίου 1991, ο ενάγων υπέβαλε ένσταση, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά της σιωπηρής απορρίψεως της αιτήσεώς του της 14ης Μαρτίου 1991.

- 8 Η Επιτροπή δεν απάντησε στην ένστασή του της 19ης Ιουλίου 1991.
- 9 Στις 9 Οκτωβρίου 1991, ο ενάγων άσκησε προσφυγή κατά της σιωπηρής απορρίψεως της αιτήσεώς του της 14ης Μαρτίου 1991. Η προσφυγή αυτή κρίθηκε απαράδεκτη με διάταξη του Πρωτοδικείου της 22ας Μαΐου 1992, T-72/91, Moat κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-1771), ως υποβληθείσα προώρως, επειδή ο ενάγων δεν ανέμεινε την απάντηση της Επιτροπής στην ένστασή του της 19ης Ιουλίου 1991. Η αναίρεση την οποία άσκησε ο ενάγων κατά της διατάξεως αυτής απορρίφθηκε με διάταξη του Δικαστηρίου της 1ης Φεβρουαρίου 1993, C-318/92 P, Moat κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-481).

Διαδικασία

- 10 Υπό τις περιστάσεις αυτές, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 17 Φεβρουαρίου 1992, ο ενάγων άσκησε την παρούσα αγωγή ζητώντας την αποκατάσταση της ζημίας που θεωρεί ότι υπέστη λόγω της καθυστερημένης καταχωρήσεως στον ατομικό του φάκελο των εκθέσεων βαθμολογίας του.
- 11 Ο ενάγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- 1) να κρίνει την αγωγή παραδεκτή και βάσιμη·
  - 2) να ακυρώσει τις βλαπτικές γι' αυτόν πράξεις·
  - 3) να υποχρεώσει την Επιτροπή να του καταβάλει το ποσό των 150 000 BFR ως αποζημίωση επειδή δεν ενημέρωσε τον ατομικό του φάκελο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΥΚ, κατά συνέπεια δε επειδή δεν έλαβε σοβαρά υπόψη την υποψηφιότητά του για διάφορες θέσεις.
- 12 Κατά τη συνεδρίαση ο ενάγων ζήτησε επιπλέον να καταδικαστεί η εναγομένη στα δικαστικά έξοδα.

- 13 Η εναγομένη ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- 1) να κρίνει επί του παραδεκτού της αγωγής κάνοντας χρήση της εξουσίας που έχει δυνάμει του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας·
  - 2) να κρίνει την αγωγή απαράδεκτη·
  - 3) να κρίνει την αγωγή αβάσιμη και να την απορρίψει·
  - 4) να αποφανθεί κατά νόμον επί των δικαστικών εξόδων.
- 14 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.
- 15 Η προφορική διαδικασία διεξήχθη στις 17 Δεκεμβρίου 1992. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις που τους έθεσε το Πρωτοδικείο. Λαμβάνοντας υπόψη τη συμφωνία των διαδίκων να προσκομίσει η εναγομένη έγγραφο που να περιέχει τις ημερομηνίες, κατά τις οποίες υποβλήθηκαν στον έλεγχο της ΣΕΠ οι υποψηφιότητες για τις θέσεις που αναφέρει ο ενάγων στο υπόμνημα απαντήσεώς του, καθώς και τις ημερομηνίες που πληρώθηκαν αυτές οι θέσεις, το Πρωτοδικείο όρισε προθεσμία μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 1993 για την κατάθεση του εγγράφου αυτού.
- 16 Με απόφαση της 18ης Φεβρουαρίου 1993, ο Πρόεδρος κήρυξε τη λήξη της προφορικής διαδικασίας.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 17 Η εναγομένη ζητεί να κριθεί η αγωγή απαράδεκτη για τον λόγο ότι ο ενάγων ζητεί αποζημίωση στηριζόμενος αποκλειστικά σε υποτιθέμενο υπηρεσιακό πταίσμα της διοικήσεως, χωρίς να επικαλείται την ύπαρξη οποιασδήποτε ζημίας, χωρίς να καθορίζει αν πρόκειται για υλική ζημία ή ηθική βλάβη και χωρίς να προσκομίζει στοιχεία που να επιτρέπουν την εκτίμηση της εκτάσεώς της. Εξάλλου, το μόνο συμφέρον που επικαλείται ο ενάγων είναι να αποζημιωθεί «για παραδειγματισμό», χωρίς άλλη αποσαφήνιση.
- 18 Κατά την εναγομένη, η παρούσα αγωγή διαφέρει από εκείνη επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Latham, με την οποία το Πρωτοδικείο επιδίκασε αποζημίωση προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε λόγω υπηρεσιακού πταίσματος της Επιτροπής και όχι, όπως υποστηρίζει ο ενάγων, «για παραδειγματισμό».
- 19 Ο ενάγων απαντά ότι τα επιχειρήματα της εναγομένης προς στήριξη του περιεχόμενου ισχυρισμού της δεν αναφέρονται στο παραδεκτό της αγωγής, αλλά αφορούν την ουσία της υποθέσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 20 Το Πρωτοδικείο σημειώνει, καταρχάς, ότι ο ενάγων παραιτήθηκε κατά τη συνεδρίαση από το αίτημα ακυρώσεως των βλαπτικών πράξεων.
- 21 Κατόπιν αυτού, το παρόν ένδικο μέσο αποτελεί αγωγή αποζημιώσεως με μοναδικό αντικείμενο το αίτημα αποκαταστάσεως της ζημίας που φέρεται ότι υπέστη ο ενάγων λόγω της υπαίτιας καθυστερήσεως της Επιτροπής κατά την καταχώρηση δύο εκθέσεων βαθμολογίας που τον αφορούν.

- 22 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει συναφώς, αφενός μεν, ότι η αγωγή ασκήθηκε κατά παραλείψεως, που θα μπορούσε να προκαλέσει βλάβη, εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 91, παράγραφος 3, του ΚΥΚ, αφού διεξήχθη πλήρως η προ της ασκήσεως της αγωγής διοικητική διαδικασία, αφετέρου δε, ότι τα επιχειρήματα της Επιτροπής, σύμφωνα με τα οποία ο ενάγων ζητεί απλώς αποζημίωση «προς παραδειγματισμό» και παραλείπει να διευκρινίσει τη φύση της ζημίας που φέρεται ότι υπέστη, συνδέονται με το υποστατό και την απόδειξη της προβαλλομένης ζημίας και αφορούν, επομένως, την ουσία της υποθέσεως με την οποία και θα πρέπει να συνεξετασθούν.
- 23 Επομένως, η αγωγή είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

Ως προς το υπηρεσιακό πταίσμα

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 24 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι, μη ενημερώνοντας τον ατομικό φάκελο ενός υπαλλήλου, δηλαδή παραλείποντας να θέσει στον ατομικό του φάκελο την έκθεση βαθμολογίας του, η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 26 του ΚΥΚ και προκάλεσε, με τον τρόπο αυτό, ζημία στον εν λόγω υπάλληλο (βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Δεκεμβρίου 1990, Τ-82/89, Marcato κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. ΙΙ-735). Υπενθυμίζει ότι, κατά τη νομολογία του Πρωτοδικείου (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Τ-27/90, Latham), η έκθεση βαθμολογίας αποτελεί σημαντικό έγγραφο στο πλαίσιο της λήψεως αποφάσεων που αφορούν την εξέλιξη της σταδιοδρομίας ενός υπαλλήλου, η δε Επιτροπή έχει την υποχρέωση να διαπιστώνει ότι οι εκθέσεις βαθμολογίας επισυνάπτονται στον ατομικό φάκελο εντός ευλόγου προθεσμίας.
- 25 Ο ενάγων προσθέτει ότι η μη ενημέρωση του ατομικού φακέλου ενός υπαλλήλου συνιστά παράβαση του άρθρου 45 του ΚΥΚ, το οποίο απαιτεί να λαμβάνονται υπόψη οι εκθέσεις κατά την εξέταση των προαγωγών.
- 26 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η παράβαση των διατάξεων αυτών του ΚΥΚ συνιστά στην προκειμένη υπόθεση υπηρεσιακό πταίσμα που πρέπει να καταλογισθεί στην Επιτροπή.

- 27 Στο στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως και κατά την προφορική διαδικασία, ο ενάγων επικαλέστηκε, για να υπογραμμίσει τη βαρύτητα του πταίσματος της Επιτροπής, την καθυστέρηση της καταρτίσεως των εκθέσεων βαθμολογίας του, η οποία στην πραγματικότητα προστέθηκε στην καθυστέρηση καταχωρήσεώς τους στον φάκελό του.
- 28 Η εναγομένη αναγνωρίζει μεν ότι υπήρξε καθυστέρηση κατά ένα περίπου έτος ως προς την καταχώρηση της εκθέσεως βαθμολογίας του ενάγοντος, που καλύπτει την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1985 έως 30 Ιουνίου 1987, και καθυστέρηση τριών μηνών ως προς την καταχώρηση της εκθέσεως που καλύπτει την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1987 έως 30 Ιουνίου 1989, ισχυρίζεται όμως ότι η μη τήρηση και μόνον των διατάξεων των άρθρων 26 και 45 του ΚΥΚ δεν μπορεί να γεννήσει δικαίωμα χρηματικής αποζημιώσεως.
- 29 Εξάλλου, η εναγομένη ισχυρίζεται ότι η εκ μέρους του ενάγοντος επίκληση, κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, της καθυστερήσεως της καταρτίσεως των εκθέσεων βαθμολογίας του συνιστά προβολή νέου ισχυρισμού που είναι απαράδεκτος κατά το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 30 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, εκ προοιμίου, ότι, κατά το μέτρο που στηρίζεται στην καθυστέρηση της καταρτίσεως των εκθέσεων βαθμολογίας του ενάγοντος και όχι στην καταχώρησή τους στον ατομικό του φάκελο, η αγωγή ερείδεται επί νέου ισχυρισμού που προβλήθηκε για πρώτη φορά κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, χωρίς να στηρίζεται ο ισχυρισμός αυτός σε νομικά στοιχεία που ανέκλυψαν κατά τη διαδικασία. Είναι πράγματι δεδομένο ότι ο ενάγων γνώριζε την καθυστέρηση της καταρτίσεως των εκθέσεων βαθμολογίας του ήδη πριν από την άσκηση της αγωγής του.
- 31 Συνεπώς, ο ισχυρισμός αυτός συνιστά νέο ισχυρισμό κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας και πρέπει, επομένως, να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

- 32 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι οι εκθέσεις βαθμολογίας του ενάγοντος για τις περιόδους 1985-1987 και 1987-1989 ετέθησαν στον ατομικό φάκελο του ενάγοντος με σημαντική καθυστέρηση. Η πρώτη έκθεση, που καταρτίστηκε στις 19 Οκτωβρίου 1989, ετέθη στον ατομικό φάκελο του ενάγοντος μόλις στις 29 Οκτωβρίου 1990, δηλαδή με καθυστέρηση περίπου ενός έτους σε σχέση με τους κανόνες με τους οποίους η Επιτροπή έχει αυτοδεσμευθεί. Η δεύτερη έκθεση, που καταρτίστηκε στις 24 Ιουλίου 1990, ετέθη την ίδια ημερομηνία με την προηγούμενη, δηλαδή με καθυστέρηση σχεδόν τριών μηνών.
- 33 Από τη νομολογία του Πρωτοδικείου προκύπτει ότι η μη κατάρτιση της εκθέσεως βαθμολογίας ενός υπαλλήλου εντός της τασσομένης από τον ΚΥΚ προθεσμίας συνιστά υπηρεσιακό πταίσμα εφόσον δεν συνέβαλε και ο υπάλληλος ουσιωδώς στην καθυστέρηση αυτή (βλ. την τελευταία επί του θέματος αυτού απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1992, T-68/91, Barbi κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2127, σκέψη 45). Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το ίδιο ισχύει και για την καθυστέρηση της καταχωρήσεως στον ατομικό φάκελο ενός υπαλλήλου της εκθέσεως βαθμολογίας του. Πράγματι, σε περίπτωση εκθέσεως βαθμολογίας που έχει καταρτιστεί αλλά δεν έχει τεθεί στον ατομικό φάκελο, κατά παράβαση του άρθρου 26 του ΚΥΚ, δεν καθίσταται δυνατόν στα πρόσωπα που πρέπει να γνωμοδοτήσουν ή να αποφασίσουν σχετικά με την εξέλιξη της σταδιοδρομίας του οικείου υπαλλήλου να λάβουν υπόψη τους αυτό το σημαντικό στοιχείο εκτιμήσεως, ιδίως στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 45 του ΚΥΚ.
- 34 Επομένως, καταχωρώντας με σημαντική καθυστέρηση τις εκθέσεις βαθμολογίας του ενάγοντος, για τις περιόδους 1985-1987 και 1987-1989, στον ατομικό του φάκελο, η Επιτροπή διέπραξε υπηρεσιακό πταίσμα δυνάμενο να θεμελιώσει την ευθύνη της αν αποδειχθεί ότι προκάλεσε ζημία στον ενάγοντα.

Ως προς τη ζημία και τον αιτιώδη σύνδεσμο

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 35 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι το πταίσμα που κατήγγειλε του προκάλεσε ζημία κατά το μέτρο που είναι πολύ πιθανό να ελήφθησαν πολυάριθμες αποφάσεις δυνάμενες να επηρεάσουν την εξέλιξη της σταδιοδρομίας του αγνοώντας ευμενείς και εμπειριστατωμένες γνώμες που εξέφρασαν οι ιεραρχικά προϊστάμενοι

του στις εκθέσεις βαθμολογίας του. Ο ενάγων εκθέτει σχετικά ότι, μεταξύ 1ης Σεπτεμβρίου 1989 και 30ής Οκτωβρίου 1990, υπέβαλε την υποψηφιότητά του για 24 θέσεις που είχαν κηρυχθεί κενές. Η ζημία που προέκυψε γι' αυτόν από το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερος σημαντική, λόγω του ότι αναμένει προαγωγή από το 1981 τουλάχιστον και ότι επανειλημμένως εξέφρασε την επιθυμία του να μετατεθεί. Η κατάσταση αυτή προκάλεσε στον ενάγοντα μεγάλη ψυχολογική ένταση, όπως βεβαιώνουν διάφορα πιστοποιητικά ασθενοείας. Η ένταση αυτή επιδεινώθηκε περισσότερο όταν διαπίστωσε το 1990 ότι η Επιτροπή δεν είχε θέσει στον ατομικό του φάκελο τις δύο τελευταίες εκθέσεις βαθμολογίας του.

- 36 Όσον αφορά την ηθική ή υλική φύση της ζημίας, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι αρκεί να αποδειχθεί η ύπαρξη της τελευταίας χωρίς να χρειάζεται να προσδιοριστεί ο υλικός ή ηθικός χαρακτηρισμός της.
- 37 Κατά την προφορική διαδικασία, ο ενάγων διευκρίνισε ότι η ζημία, της οποίας ζητεί την αποκατάσταση, έγκειται τόσο στην απώλεια ευκαιριών να επιτύχει μετάθεση ή προαγωγή, όσο και στη δυσαρέσκεια που αισθάνεται επειδή δεν μετατέθηκε ή προήχθη σε άλλη θέση του ίδιου βαθμού ή ανωτέρου βαθμού. Υπογραμμίζει ότι το αίτημά του για αποζημίωση αποβλέπει μόνο στην κάλυψη της μη υλικής ζημίας που προκύπτει γι' αυτόν από το γεγονός ότι δεν ικανοποιήθηκε, όπως αποδεικνύει το ποσό της αιτουμένης αποζημίωσης.
- 38 Κατά την προφορική διαδικασία, ο ενάγων ζήτησε επίσης από το Πρωτοδικείο να λάβει υπόψη του, κατά την αποτίμηση της ζημίας του, την ηλικία του, δεδομένου ότι οι πιθανότητες να μπορέσει ακόμη να προαχθεί ή να μετατεθεί σε άλλη θέση μειώνονται από έτος σε έτος.
- 39 Η εναγομένη απαντά ότι ο ενάγων, μολονότι επικαλείται ηθική βλάβη, αξιώνει στην πραγματικότητα αποζημίωση προς αποκατάσταση υλικής ζημίας, η οποία έγκειται στο γεγονός της μη προαγωγής του. Η εναγομένη ισχυρίζεται συναφώς ότι, και αν ακόμη υποτεθεί ότι η επελθούσα καθυστέρηση κατά την καταχώρηση των εκθέσεων βαθμολογίας του ενάγοντος αποτέλεσε υπηρεσιακό πταί-

σμα, τίποτε δεν επιτρέπει να συναχθεί ότι επηρεάστηκαν οι προοπτικές σταδιοδρομίας του ενάγοντος, ακόμη δε λιγότερο να προσδιοριστεί η έκταση της ζημίας που ενδεχομένως υπέστη. Κατά συνέπεια, ο ενάγων δεν απέδειξε κανένα αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της καθυστερήσεως κατά την καταχώρηση των εκθέσεων βαθμολογίας του και του γεγονότος ότι δεν προήχθη ούτε μετατέθηκε. Σύμφωνα όμως με πάγια νομολογία, το αίτημα αποζημιώσεως προϋποθέτει κατ' ανάγκη την ύπαρξη τέτοιου αιτιώδους συνδέσμου (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση T-63/89, Latham).

40 Όσον αφορά τη νομολογία που επικαλείται ο ενάγων προς στήριξη της αγωγής του (βλ. τις προπαρατεθείσες δύο αποφάσεις της 24ης Ιανουαρίου 1991, T-63/89 και T-27/90, Latham), η εναγομένη υπενθυμίζει ότι τα πραγματικά περιστατικά που έδωσαν λαβή στις εν λόγω αποφάσεις ήταν διαφορετικά από εκείνα της παρούσας υποθέσεως. Υπογραμμίζει, αφενός μεν, ότι, αν το Πρωτοδικείο επιδίκασε αποζημίωση, αυτό έγινε για την επανόρθωση της ηθικής βλάβης που υπέστη ο υπάλληλος που βρισκόταν σε κατάσταση ανησυχίας και αβεβαιότητας όσον αφορά το επαγγελματικό του μέλλον, αφετέρου δε, ότι η βλάβη αυτή δεν προκλήθηκε από την καθυστερημένη καταχώρηση των εκθέσεων βαθμολογίας του ενδιαφερομένου, αλλά από την καθυστερημένη κατάρτισή τους. Επιπλέον, η καθυστέρηση είχε υπερβεί στη μια από τις υποθέσεις αυτές τα τρία έτη.

41 Έτσι, η εναγομένη υπογραμμίζει ότι, στην προκειμένη υπόθεση, οι εκθέσεις βαθμολογίας καταρτίστηκαν κανονικά και ότι ο ενάγων, αφού ανακάλυψε κατά τον Αύγουστο του 1990 την καθυστερημένη καταχώρηση των εκθέσεών του, ενημερώθηκε δύο μήνες αργότερα για την τακτοποίηση του φακέλου του.

42 Παρατηρώντας ότι ο ενάγων δεν ισχυρίστηκε ούτε με τη διοικητική του ένσταση ούτε με το δικόγραφο του ότι τελούσε σε κατάσταση ανησυχίας, πίεσεως ή αβεβαιότητας κατά τη δίμηνη αυτή περίοδο, η εναγομένη θεωρεί ότι δεν μπορεί να γίνει λόγος για αποζημίωση προς ικανοποίηση ενδεχομένης ηθικής βλάβης.

43 Τέλος, η εναγομένη ισχυρίζεται ότι, σε κάθε περίπτωση, η έλλειψη εκθέσεων βαθμολογίας αντισταθμίστηκε από το γεγονός ότι οι εκθέσεις βαθμολογίας που έλειπαν περιείχαν τις ίδιες ευμενείς κρίσεις για τον ενάγοντα όπως και οι προη-

γούμενες εκθέσεις, που περιλαμβάνονταν νομοτύπως στον φάκελό του κατά τον χρόνο που εξετάστηκε η υποψηφιότητά του για διάφορες θέσεις. Τονίζει ιδιαίτερα ότι, υπό τον τίτλο «Γενική κρίση», η έκθεση που καλύπτει την περίοδο από το 1981 έως το 1983 αναφέρει ότι ο ενάγων «(...) αξίζει ασφαλώς προαγωγής λόγω της ικανότητάς του και του δυναμισμού του». Έστω και αν αυτή η σύσταση δεν επαναλήφθηκε ρητά στις γενικές κρίσεις για την περίοδο από 1983 έως 1985, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι διατήρησε όλη της την αξία λόγω της εξαιρετικά ευμενούς φύσεώς της. Το ίδιο ισχύει και για τις εκθέσεις που καλύπτουν τις περιόδους 1985 έως 1987 και 1987 έως 1989, δεδομένου ότι η έκθεση που αφορά την τελευταία αυτή περίοδο αναφέρει ότι ο ενάγων «(...) έχει προδότηλες διαχειριστικές ικανότητες (...)», πράγμα που επιβεβαιώνει την αρχική σύσταση περί προαγωγής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 44 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι από το σύνολο της επιχειρηματολογίας του ενάγοντος προκύπτει ότι αυτός, προς στήριξη του αιτήματος αποζημιώσεώς του, επικαλείται την ύπαρξη ηθικής βλάβης, η οποία συνίσταται στο ότι είδε να εξανεμίζονται οι πιθανότητες προαγωγής ή μεταθέσεώς του, πράγμα για το οποίο είχε εκφράσει την επιθυμία του, λόγω του ότι οι εκθέσεις βαθμολογίας του για τις περιόδους από 1ης Ιουλίου 1985 έως 30 Ιουνίου 1989 έλειπαν από τον ατομικό του φάκελο. Από την πάγια νομολογία προκύπτει ότι η καθυστέρηση κατά την κατάρτιση των εκθέσεων βαθμολογίας είναι καθαυτή ικανή να προκαλέσει ζημία στον υπάλληλο και μόνον λόγω του ότι η εξέλιξη της σταδιοδρομίας του μπορεί να επηρεαστεί από την έλλειψη τέτοιας εκθέσεως κατά τον χρόνο που πρέπει να ληφθούν αποφάσεις που τον αφορούν (απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Φεβρουαρίου 1986, 173/82, 157/83 και 186/84, Castille κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 497, σκέψη 36, και προπαρατεθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου T-63/89, Latham, σκέψη 36).
- 45 Εν προκειμένω, πρέπει να τονιστεί ότι δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι μεταξύ της ημερομηνίας κατά την οποία έπρεπε να είχε τεθεί στον ατομικό του φάκελο η έκθεση βαθμολογίας του ενάγοντος για την περίοδο 1985-1987, δηλαδή τον Νοέμβριο του 1989, και της ημερομηνίας κατά την οποία πράγματι τέθηκε στον ατομικό του φάκελο, δηλαδή στις 29 Νοεμβρίου 1990, η ΣΕΠ ή η «επιτροπή παρακολούθησεως» εξέτασε δεκαεπτά υποψηφιότητες, που κατέθεσε ο ενάγων μετά από διάφορες προκηρύξεις κενών θέσεων. Μεταξύ των υποψηφιοτήτων αυτών, ένδεκα αντιστοιχούσαν σε προκηρύξεις κενών θέσεων

που αφορούσαν θέσεις ενδιάμεσου επιπέδου. Πρόκειται για τις υποψηφιότητες που κατατέθηκαν μετά τις προκηρύξεις κενών θέσεων COM/103/89, που εξετάστηκε από τη ΣΕΠ στις 16 Νοεμβρίου 1989, COM/201/89 και COM/202/89, που εξετάστηκαν στις 21 Δεκεμβρίου 1989, COM/209/89 και COM/15/90, που εξετάστηκαν την 1η Μαρτίου 1990, COM/74/90, που εξετάστηκε στις 4 Ιουλίου 1990, COM/83/90, COM/84/90, COM/85/90 και COM/86/90, που εξετάστηκαν στις 19 Ιουλίου 1990, καθώς και για την πρόταση επανατοποθέτησης RED/C/90, που διατυπώθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας αναδιοργάνωσης, η οποία εξετάστηκε από την «επιτροπή παρακολούθησης» στις 21 Μαΐου 1990. Όπως αναγνώρισε η Επιτροπή κατά την προφορική διαδικασία, ούτε η ΣΕΠ ούτε η «επιτροπή παρακολούθησης», που είχαν επιφορτισθεί με την εξέταση των υποψηφιοτήτων για τις θέσεις αυτές, είχαν γνώση των εκθέσεων βαθμολογίας του ενάγοντος για τις περιόδους 1985-1987 και 1987-1989 κατά τον χρόνο που εξέτασαν τις υποψηφιότητες του ενάγοντος.

46 Επομένως, η εξέταση των υποψηφιοτήτων που υπέβαλε ο ενάγων, κατόπιν των διαφόρων αυτών προκηρύξεων κενής θέσεως, επηρεάστηκε από την απουσία των εν λόγω εκθέσεων βαθμολογίας από τον ατομικό του φάκελο.

47 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι η απουσία αυτών των εκθέσεων βαθμολογίας από τον ατομικό φάκελο του ενάγοντος δεν είχε επίπτωση στις πιθανότητες προαγωγής ή μεταθέσεώς του κατά το μέτρο που οι εκθέσεις αυτές βαθμολογίας δεν μπόρεσαν να προσθέσουν τίποτε στις εξαιρετικές προηγούμενες εκθέσεις βαθμολογίας. Πρέπει να παρατηρηθεί, πράγματι, ότι η τελευταία διάθεσιμη έκθεση βαθμολογίας (1983-1985), έστω και αν ήταν γενικά πολύ ευμενής για τον ενάγοντα, περιείχε εντούτοις στη στήλη «Ανθρώπινες σχέσεις» λιγότερο καλές κρίσεις από εκείνες που περιείχε μια από τις προηγούμενες εκθέσεις (1979-1981). Υπό τις περιστάσεις αυτές, η ουσιαστική βελτίωση των κρίσεων, τόσο των αναλυτικών (ιδίως στην προαναφερθείσα στήλη «Ανθρώπινες σχέσεις») όσο και των γενικών που περιέχονται στις εκθέσεις βαθμολογίας του ενάγοντος για τις περιόδους 1985-1987 και 1987-1989, είχε ιδιαίτερη σπουδαιότητα και έπρεπε να περιλαμβάνεται μεταξύ των στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη κατά την εξέταση των υποψηφιοτήτων που υπέβαλε ο ενάγων για προαγωγή ή μετάθεση. Πρέπει σχετικά να τονιστεί ότι, κατά την προφορική διαδικασία, η εναγομένη αναγνώρισε ότι, έστω και αν οι ελλείπουσες εκθέσεις βαθμολογίας επιβεβαίωναν το περιεχόμενο των προηγούμενων εκθέσεών του, αναμφισβήτητα προσέθεταν κάποιο «λουστρο».

- 48 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η καθυστέρηση κατά την καταχώρηση των εκθέσεων βαθμολογίας του ενάγοντος μπορούσε να του προκαλέσει ζημία, αφού η εξέλιξη της σταδιοδρομίας του μπορούσε να επηρεαστεί από την έλλειψη τέτοιας εκθέσεως κατά τον χρόνο που ελήφθησαν αποφάσεις που τον αφορούσαν. Ενόψει του γεγονότος ότι η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι τα πρόσωπα που κλήθηκαν να λάβουν τέτοιες αποφάσεις μπορούσαν να έχουν γνώση στοιχείων ισοδυνάμων με αυτές τις εκθέσεις βαθμολογίας και του γεγονότος ότι η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε καμία ιδιαίτερη περίπτωση που να μπορεί να δικαιολογήσει τέτοια καθυστέρηση, στην οποία — πρέπει να τονιστεί — ουδόλως συνέβαλε ο ενδιαφερόμενος, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή διέπραξε υπηρεσιακό πταίσμα που γεννά δικαίωμα ικανοποίησης της ηθικής βλάβης που υπέστη ο ενάγων.
- 49 Κατά την αποτίμηση της ηθικής βλάβης, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ηλικία του ενάγοντος, ο οποίος, όντας 63 ετών, για λίγα μόνον ακόμη έτη θα μπορεί να μετέχει σε διαδικασίες μεταθέσεως ή προαγωγής. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο, εκτιμώντας τη βλάβη *ex aequo et bono*, κρίνει ότι η επιδίκαση ποσού 90 000 BFR συνιστά κατάλληλη αποζημίωση του ενάγοντος.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 50 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Εν προκειμένω, η Επιτροπή ηττήθηκε και ο ενάγων ζήτησε κατά τη συνεδρίαση να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, το γεγονός ότι ο διάδικος που νίκησε υπέβαλε το σχετικό αίτημα κατά την προφορική διαδικασία δεν αποτελεί εμπόδιο στο να γίνει δεκτό το αίτημά του (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Μαρτίου 1979, 113/77, *NTN Toyo Bearing Co* κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 669, και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Warner, σ. 671, καθώς και την απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990, T-64/89, *Automec* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-367). Κατά συνέπεια, η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Υποχρεώνει την Επιτροπή να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των 90 000 BFR ως αποζημίωση.**

- 2) Η Επιτροπή φέρει το σύνολο των δικαστικών εξόδων.**

Barrington

Schintgen

Lenaerts

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Μαρτίου 1993.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

D. P. M. Barrington